

**Dictamen núm. 6/2005, del Consell Econòmic
i Social, sobre l'Avantprojecte de llei balear de
caça i pesca fluvial**

Dictamen núm. 6/2005, del Consell Econòmic i Social, sobre l'Avantprojecte de la Llei balear de caça i pesca fluvial

Atès el que disposa l'article 2, núm. 1, lletra a) , incís primer, de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i l'article 4, lletra a), incís primer, del Decret 128/2001, de 9 de novembre, pel qual se n'aprova el Reglament d'organització i funcionament, el Consell Econòmic i Social emet el següent

DICTAMEN

I. Antecedents

Primer. El dia 13 de juliol de 2005 té entrada en el Registre del CES la sol·licitud de la Conselleria de Medi Ambient perquè el CES emeti dictamen sobre l'Avantprojecte de Llei de caça i pesca fluvial. Atès que, en virtut de l'article 1. 2 de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del CES, "les relacions entre aquest i el Govern s'articularen a través de la conselleria competent en matèria de treball", la sol·licitud és tramesa a través de la Conselleria de Treball i Formació.

Segon. El dia 18 de juliol de 2005 la Presidència del CES anuncia l'entrada del nou dictamen a tots els consellers i a membres d'organitzacions no representades en el CES, als quals dóna un termini de 7 i 4 dies respectivament per fer observacions. Respon a la tramesa "La Caixa".

Tercer. Atès que la tramitació del dictamen es du a terme a través del procediment ordinari, el dia 20 de juliol de 2005 la Comissió Permanent del

CES acorda, sobre la base de l'article 24 d) del Reglament d'organització i funcionament del CES, aprovat pel Decret 128/2001, de 9 de novembre, designar la Comissió de Treball d'Economia, Desenvolupament Regional i Medi Ambient perquè elabori una proposta de dictamen.

Quart. La comissió de treball esmentada aprova, en la sessió que té lloc el dia 26 de juliol de 2005, la corresponent proposta de dictamen i l'eleva a la Comissió Permanent. Aquest òrgan aprova, d'acord amb la delegació feta pel Ple en la sessió de dia 29 de juny, el dictamen el dia 27 de juliol de 2005.

II. Contingut de l'Avantprojecte de llei

L'Avantprojecte conté una exposició de motius, 114 articles, estructurats en tres títols, a més de tres disposicions addicionals, vuit disposicions transitòries, una disposició derogatòria única i dues disposicions finals.

- En l'exposició de motius es fa referència a la necessitat de superar lleis estatals preconstitucionals que, tot i servir de base per a la regulació que pretén dur a terme l'avantprojecte, han de ser depurades, completades amb textos internacionals, comunitaris i normativa estatal bàsica sobre la matèria i adaptades a les peculiaritats biològiques de les Illes Balears. Igualment, es fa referència a la sensibilitat, adquirida amb el pas dels anys, sobre la necessitat de conservació de la naturalesa i de fer previsions que garanteixin la sostenibilitat dels recursos. D'altra banda, esmenta el caràcter d'aprofitament agrari de la caça i el fet que constitueix una font de rendes per als propietaris rurals, per la qual cosa cal compatibilitzar el seu vessant econòmic amb altres aprofitaments agraris i la resta d'usos del medi rural.

- El Títol I, “disposicions comunes” (articles 1 a 3), recull la finalitat de la llei, estableix un conjunt de definicions -comuns, de caça i de pesca- i preveu els titulars dels drets i obligacions establerts a la llei.

- El Títol II, “de la caça” (articles 4 a 77), s’estructura en deu capítols:
 - El Capítol I, “Generalitats” (articles 4 a 7), fa referència als principis generals de la caça, defineix l’acció de caçar i al caçador i n’estableix els drets i deures.

 - El Capítol II, “De les peces de caça” (articles 8 i 9), defineix les peces objecte de caça i estableix les normes que regeixen la seva propietat.

 - El Capítol III, “Dels terrenys” (articles 10 a 24), diferencia els terrenys cinegètics i no cinegètics, els quals regula en dues seccions:
 - La secció primera, “dels terrenys cinegètics” (articles 11 a 21), defineix aquest tipus de terrenys com aquells que “subjectes a les condicions a l’efecte determinades en la present Llei i, en especial, a les dels plans tècnics d’aprofitament cinegètic, esdevenen hàbils per a practicar-hi la caça”. D’altra banda, distingeix i defineix i regula els tres tipus de terrenys cinegètics: els vedats de caça – que poden ser de societats locals, particulars, socials, públics i intensius-, les zones de caça controlada i els terrenys gestionats d’aprofitament comú. Finalment, fa referència als terrenys cinegètics en espais naturals protegits i a les zones de seguretat.

 - La secció segona, “dels terrenys no cinegètics” (articles 22 a 24), els defineix com “la resta de terrenys, no compresos a

la secció primera” i els classifica en refugis de fauna –que han de ser declarats com a tals- i zones inhàbils de caça.

- El Capítol IV, “De la planificació i ordenació cinegètiques” (articles 25 a 27), s’estructura en dues seccions:
 - La secció primera, “de la planificació cinegètica” (articles 25 i 26), regula els plans tècnics de caça – que són els “instruments de gestió de què han de disposar tots els terrenys cinegètics de les Illes Balears”- i els plans comarcals d’aprofitament cinegètic –que es poden exigir als titulars cinegètics “en aquelles comarques on hi hagi diversos vedats que constitueixen una unitat bioecològica”-.
 - La secció segona, “de l’ordenació cinegètica” (article 27), estableix l’obligació de la Conselleria de Medi Ambient d’aprovar l’Ordre General de vedes, “en virtut de la qual s’han de determinar els aprofitaments cinegètics, les limitacions generals en benefici de la fauna i les mesures preventives de control aplicables sobre l’exercici de la caça”- Igualment , s’estableix que l’aplicació d’aquesta ordre es faci efectiva anualment amb una Resolució del conseller, “que n’aplica els criteris a les particulars circumstàncies i calendari anuals (...) i determina, com a mínim, els períodes i dies hàbils de caça per a les diferents espècies (...) i les distintes modalitats de caça”.
- El Capítol V, “De l’exercici de la caça” (articles 28 a 43), s’estructura en cinc seccions:
 - La secció primera, “dels requisits, llicències, proves d’aptitud i autoritzacions”, (articles 28 a 31), regula els requisits per a l’exercici de la caça, la definició i procediment per obtenir la llicència de caça, incloent les proves d’aptitud i per

autoritzacions per exercir la caça en els terrenys cinegètics de les Illes Balears.

- La secció segona, “dels mitjans i modalitats de caça”, (articles 32 a 37), regula la utilització de les armes, cans, i modalitats tradicionals per exercir la caça a les Illes Balears.
 - La secció tercera, “de les limitacions i prohibicions en benefici de la caça” (articles 38 i 39), estableix les pràctiques prohibides i les autoritzacions excepcionals per al control d'espècies.
 - La secció quarta, “de la caça amb finalitats científiques” (articles 40 i 41), regula l'autorització especial per a la caça i captura amb finalitats científiques i per a la “investigació i observació de nius, cries, caus o colònies d'espècies protegides”. A més, regula en concret l'anellament d'aus i marcatge d'animals silvestres amb finalitats científiques o cinegètiques.
 - La secció cinquena, “de la caça amb finalitats industrials i comercials” (articles 42 i 43), regula l'explotació industrial o comercial de la caça i les granges cinegètiques.
- El Capítol VI, “Altres disposicions” (articles 44 a 46), regula les zones d'emergència cinegètica temporal, la protecció de cultius i l'obligació de comunicar eventuais malalties i epizooties.
 - El Capítol VII, “De la responsabilitat per danys” (articles 51 i 52), remet a la legislació estatal sobre la matèria i estableix criteris concrets per determinar la responsabilitat per danys ocasionats per les peces de caça, els animals de caça i, en general, l'exercici de la caça en l'àmbit territorial de les Illes Balears.

- El Capítol IX, “De l’administració i vigilància de la caça” (articles 53 a 59), s’estructura en dues seccions:
 - La secció primera, “de l’administració de la caça” (articles 53 a 56), estableix que el “Govern de les Illes Balears exercirà les seves competències per a l’aplicació d’aquesta llei a través de la Conselleria de Medi Ambient, excepte les que, per a activitats concretes s’atribueixen expressament a altres departaments”. Igualment, esmenta el Consell Balear de Caça i els Consells Insulars de Caça -que s’adscriuen a la Conselleria de Medi Ambient “en qualitat d’òrgans assessors en matèria cinegètica”-, la Comissió Balear de Caça Major i Homologació de Trofeus –que és un “òrgan col·legiat adscrit a la Conselleria de Medi Ambient, la funció del qual és promoure i fomentar la caça de cabra salvatge mallorquina”- i les entitats col·laboradores – els requisits de les quals s’han d’establir en una norma reglamentària posterior (sense perjudici de reconèixer com tal la Federació Balear de Caça)-.
 - La secció segona, “de la policia i vigilància de la caça” (articles 57 a 59), regula l’activitat de les autoritats competents i el personal col·laborador en la matèria i, concretament, dels zeladors privats i els zeladors federatius de caça, així com l’exercici de la caça per part del personal de vigilància.

- El Capítol X, “de les infraccions i sancions” (articles 60 a 77), s’estructura en quatre seccions:
 - La secció primera, “del procediment sancionador” (articles 60 a 63), estableix una mena de disposicions comunes al procediment sancionador previst en la llei, fent referència a

- la competència, la suspensió del procediment administratiu, l'acció pública i el registre d'infractors.
- La secció segona, “tipologia i prescripció de les infraccions” (articles 64 a 66) classifica les infraccions en lleus, greus i molt greus i estableix un termini de prescripció d'un, dos i tres anys respectivament.
 - La secció tercera, “de les sancions” (articles 68 a 73), estableix la graduació de les sancions, la prescripció (per a infraccions lleus, un any, per a infraccions greus, dos anys i per a infraccions molt greus, tres anys), la reparació dels danys i indemnitzacions (compatibles amb la imposició de sancions), els comissos, la retirada i devolució d'armes i les multes coercitives per aconseguir el compliment de les sancions.
 - La secció quarta, “de les infraccions i quantia de les sancions” (articles 74 a 77), tipifica les infraccions lleus, greus i molt greus i estableix la quantia de les sancions per a cada tipus d'infracció i la possibilitat d'aplicar sancions accessòries.
- El Títol III, “De la pesca fluvial” (articles 78 a 114), s'estructura en cinc capítols:
- El Capítol I, “Generalitats” (articles 78 a 80), defineix l'acció de pescar, el concepte de pescador i les peces de pesca fluvial.
 - El Capítol II, “De les aigües” (articles 81 a 85), estableix una classificació de les aigües –aigües per a la pesca fluvial i aigües sotmeses a règim especial-, defineix i regula els vedats de pesca fluvial i preveu l'autorització administrativa per a l'aprofitament de la pesca fluvial en les aigües de domini privat.

- El Capítol III, “De l’exercici de la pesca” (articles 86 a 99) s’estructura en quatre seccions:
 - La secció primera, “dels requisits, llicències i permisos” (articles 86 a 89), estableix l’obligació de la Conselleria de Medi Ambient d’aprovar l’Ordre de pesca fluvial, “en virtut de la qual es determinin, com a mínim, els períodes i dies hàbils de pesca fluvial per a les diferents espècies (...), les modalitats d’aquesta i el nombre màxim de captures permeses, així com les limitacions generals en benefici de les espècies aquícoles i les mesures preventives de control aplicables...”. L’aplicació i detall d’aquesta ordre s’han de determinar “per Resolució del conseller de Medi Ambient”. Igualment, es regulen els requisits per a l’exercici de la pesca fluvial, les llicències ,així com els permisos per a l’exercici de la pesca en els vedats de pesca fluvial o aigües de domini privat .
 - La secció segona, “dels mitjans i modalitats de pesca fluvial” (articles 90 a 95), regula la utilització dels mitjans de pesca fluvial –morenells per a anguila, pesca amb canya, pesca amb embarcacions- , els procediments prohibits per a la captura d’animals de pesca, així com la pesca d’anguiles i de crancs.
 - La secció tercera, “de les limitacions i prohibicions en benefici de la pesca fluvial” (articles 96 i 97), estableix un seguit de prohibicions amb caràcter general i les excepcions a aquestes, que requereixen l’autorització administrativa corresponent.
 - La secció quarta, “de la piscicultura” (articles 98 i 99) regula les repoblacions piscícoles i els establiments de piscicultura fluvial.
- El Capítol IV, “De la protecció, conservació i aprofitament dels recursos i hàbitats aquícoles” (articles 100 a 108), s’ocupa dels éssers perjudicials, la contaminació de les aigües, l’alteració de

fons i marges, l'obligació de col·locar reixes a corrents de derivació, l'aprofitament hidràulic, la prohibició de pescar durant l'època de veda, la possibilitat que la Conselleria de Medi Ambient estableixi mesures de conservació, les distàncies que s'han de guardar per pescar amb canya, prohibeix la pesca a dics, preses, passos i comportes i a una distància menor de 20 metres dels mateixos i el transport i comercialització de peces de pesca fluvial.

- El Capítol V, “De l'Administració i vigilància de la pesca fluvial” (articles 109 a 114 s'estructura en tres seccions:
 - La secció primera, “generalitats” (articles 109 i 100), remet al que estableixen els articles 60 a 73 de la llei i permet la constitució de societats esportives col·laboradores de la Conselleria de Medi Ambient en matèria de pesca fluvial.
 - La secció segona, “de les infraccions de pesca fluvial” (articles 111 a 113), tipifica les infraccions molt greus, greus i lleus en la matèria.
 - La secció tercera, “de les sancions de pesca fluvial” (article 114) estableix les sancions per als diferents tipus d'infraccions en la matèria, així com la possibilitat d'imposar sancions accessòries.

- La disposició addicional primera habilita el Consell de Govern perquè actualitzi, “mitjançant Decret la quantia de les sancions previstes en aquesta llei, de conformitat amb l'evolució dels índexs de preus al consum”.

- La disposició addicional segona estableix l'obligació de la Conselleria de Medi Ambient de “procedir a l'obertura d'un Registre de les Societats de Caçadors i de Pescadors existents a l'entrada en vigor d'aquesta llei, als

efectes del gaudi de beneficis i compliment d'obligacions establerts en aquesta i la resta de la legislació vigent aplicable”.

- La disposició addicional tercera (erròniament enumerada com a quarta) disposa el manteniment de la vigència del Decret 95/2002, de 12 de juliol, pel qual es regulen el Consell Balear de Caça i els Consells Insulars de Caça fins el desenvolupament reglamentari de la llei.
- La disposició transitòria primera estableix un termini de tres anys per a la redacció i aprovació dels plans d'aprofitament cinegètic dels actuals terrenys d'aprofitament comú “durant els qual s’hi podrà practicar la caça amb les limitacions que hi estableixi la normativa dictada a l’efecte per la Conselleria de Medi Ambient”.
- La disposició transitòria segona manté els vedats de caça declarats a les Illes Balears, que “quedaran requalificats d’ofici com a vedats particulars, socials o intensius, en funció del pla cinegètic del que disposin” i estableix un termini d’un any perquè els titulars de vedats privats de caça que vulguin adscriure’s a la tipologia de societats locals o públics ho puguin sol·licitar a la Conselleria de Medi Ambient”.
- La disposició transitòria tercera disposa que els plans tècnics de caça aprovats abans de l’entrada en vigor de la llei són vigents fins al termini que està previst en cadascun d’ells.
- La disposició transitòria quarta estableix un termini d’un any perquè les granges cinegètiques i establiments de piscicultura s’adaptin al que disposa la llei.
- La disposició transitòria cinquena disposa que fins que no es desenvolupin les disposicions reglamentàries relatives a la senyalització

dels terrenys de caça o pesca, s'aplicaran "les disposicions específiques vigents en el moment de l'aprovació de la llei present".

- La disposició transitòria sisena disposa que les llicències de caça i pesca fluvial atorgades abans de l'entrada en vigor de la llei mantenen la seva validesa fins que finalitzi el seu període de vigència i s'estableix un termini de tres anys "per a l'establiment i aplicació dels certificats d'aptitud per a l'obtenció de llicències de caça".
- La disposició transitòria setena disposa que els expedients sancionadors en tramitació a l'entrada en vigor de la llei "es regeixen per la normativa vigent aplicable en el moment de cometre la infracció i, en tot cas, per aquelles disposicions més favorables per a l'infractor".
- La disposició transitòria vuitena estableix que "mantenen la seva vigència totes aquelles disposicions reglamentàries que regulen matèries objecte de la present llei i no s'hi oposen" i que aquestes disposicions reglamentàries "quedaran derogades una vegada entrin en vigor les disposicions específiques que desenvolupin aquesta llei en les matèries que en cada cas regulin".
- La disposició derogatòria disposa la derogació de "totes les disposicions d'igual o inferior rang normatiu que s'oposin o contradiguin el disposat en la present llei" i deixa sense efecte, en l'àmbit de les Illes Balears, l'aplicació de la llei estatal 1/1970, de caça i pesca i la llei de 20 de febrer de 1942, per al qual es regula el foment i la conservació de la pesca fluvial.
- La disposició final primera habilita el Consell de Govern per dictar les disposicions reglamentàries que resultin necessàries per executar i desenvolupar la llei.

- La disposició final segona preveu l'entrada en vigor de la Llei "als 30 dies naturals d'haver-se publicat en el Butlletí Oficial de les Illes Balears".

III. Observacions generals

I. El Codi Civil, quan regula la caça i la pesca, parteix del punt que l'acció de caçar o de pescar poden ser modes d'adquisició de la propietat per l'ocupació dels bens que no tenen amo¹. Estableix, a més, una servitud legal a la vorera dels rius per practicar-hi la pesca, tot i que els corrents fluvials siguin de domini privat². Més endavant, aquesta venerable norma, resol les conseqüències que té, pel propietari d'una heretat de caça, el fet de no controlar de forma adequada el creixement desordenat dels animals que conté i el perjudicis que pot provocar a les propietats veïnes³. És a dir, el punt de vista del Codi Civil és de naturalesa patrimonial, per tant, sensible a la interacció que es dona entre les accions de caçar i pescar i la pacífica titularitat del dret de propietat. Però el codi no regula el dret a l'activitat cinegètica ni la pesca i considera que aquestes són qüestions pròpies de les lleis especials en la matèria⁴.

La primera llei de caça es remunta a l'any 1834, per tant, abans de la publicació del mateix Codi Civil que és del 1888. La dita llei es va substituir per la de 16 de maig de 1902. I aquesta última per la Llei 1/1970, de 4 d'abril, de caça, que encara ara és vigent. Per la Llei de 20 de febrer de 1942

¹ Article 610 "Se adquieren por la ocupación los bienes apropiables por su naturaleza que carecen de dueño, como los animales que son objeto de la caza y pesca, el tesoro oculto y las cosas muebles abandonadas".

² Article 553 "Las riberas de los ríos, aun cuando sean de dominio privado, están sujetas en toda su extensión y sus márgenes, en una zona de tres metros, a la servidumbre de uso público en interés general de la navegación, la flotación, la pesca y el salvamento."

³ Article 1906 "El propietario de una heredad de caza responderá del daño causado por ésta en las fincas vecinas, cuando no haya hecho lo necesario para impedir su multiplicación o cuando haya dificultado la acción de los dueños de dichas fincas para perseguirla."

i el Decret de 6 d'abril de 1943 s'articulen les normes reguladores de la pesca fluvial. La concepció de totes aquestes normes era la d'oferir un instrument legal que fos protector de la riquesa cinegètica i de l'ecosistema de les aigües continentals, destinat a resoldre els possibles conflictes entre els interessos convergents en el món de la caça i la pesca.

Dins del primer marc normatiu específic de la matèria s'inclouïen distincions entre les espècies d'animals "benèfiques" i les "danyoses", tenint un criteri de distinció propi de l'agricultura i la ramaderia. No debades en aquesta època la gestió de les matèries de la caça i la pesca corresponia al Ministeri d'Agricultura. Preocupava de quina manera aquestes activitats podien influir en les tasques del sector primari: manteniment de les collites, integritat dels ramats, perjudicis de l'activitat de caçar per a les finques agrícoles, convivència i determinació dels vedats, els sembrats i la forest, concepció de la caça i la pesca com un aprofitament del marc natural de les propietats agràries, etc.

No obstant això, cal dir que, a finals del segle XIX, comença una col·laboració internacional que estableix directrius comunes de legislació entre països, mitjançant convenis internacionals la regulació dels quals és vessada en les lleis internes i que, partint de la concepció inicial, tendeix cap a la consideració de la protecció i la conservació de les espècies. Espanya subscriu el Conveni de París de 1902 de protecció dels ocells útils per a l'agricultura, que s'incorpora al Reglament de la Llei de caça de 1902. Es comencen a determinar àrees protegides amb la declaració dels parcs naturals de Covadonga i Ordesa, l'any 1918. El 1952 s'inicien les primeres mesures legals de protecció d'espècies que, entre d'altres, veden la caça de l'os per cinc anys. A conseqüència dels convenis de Washington (1973) i Berna (1979) que tracten de la conservació de la vida silvestre a Europa, s'introdueix a la legislació espanyola, per primer cop, el concepte d'espècie

⁴ Article 611 "El derecho de caza y pesca se rige por leyes especiales"

protegida. Un decret del 1973 conté una llista de 20 espècies dignes de protecció, la qual, l'any 1980, s'estén a 400 espècies. De la seva banda, la legislació reguladora de la pesca fluvial, contínuament reformada, contempla la matèria atenent la conservació i foment de les espècies, l'entorn on es practica la pesca, la repoblació de les aigües i el foment de la piscicultura.

Atesos els esmentats convenis internacionals, la protecció pot suposar la prohibició de la caça, la captura, la tinença, tràfic, comerç i exportació de les espècies protegides. De fet es distingeix si una espècie és estrictament protegida, cas en el qual és radical la prohibició de la captura, de l'espècie protegida que, únicament, n'ha de ser regulada la captura. El punt de vista s'enfoca en l'espai físic en el qual els animals viuen, que es denominen "habitats" i en la protecció que necessiten. Passa en un segon plànol l'aspecte patrimonial de caràcter agrícola que dominava la primera legislació, és a dir, veiem que es produeix un canvi cultural.

En l'àmbit estatal que analitzem, la Llei 4/1989, de 26 de maig, de conservació dels espais naturals i de la flora i fauna silvestres, comporta una mutació substancial en la filosofia de la legislació de conservació de les espècies. S'estén la prohibició de "matar, danyar, molestar o inquietar intencionadament" a tots els animals silvestres. Es preveu l'adopció de mesures específiques per superar la situació de totes les espècies que estan en perill d'extinció. L'explotació cinegètica o piscícola s'ha de fer sobre un conjunt d'espècies la captura de les quals estarà reglamentada. La llei es basa en el criteri universal de la conservació en les relacions de les persones i la fauna silvestre, en supeditar la caça i la pesca a aquest criteri i en l'adopció de mesures especials per a les espècies en perill.

II. Avui en dia s'ha d'entendre que la conservació mediambiental és l'ordenació dels recursos naturals cap al manteniment al llarg del temps de la biodiversitat natural. El manteniment d'aquesta biodiversitat afecta les

poblacions d'animals i persegueix garantir-ne la pervivença en el temps i el manteniment de la variabilitat del tipus d'animals. Per garantir la variabilitat del conjunt és necessari tenir consciència de la fauna existent, del seu desenvolupament numèric i de la necessitat de protegir determinades espècies i, fins i tot, en casos extrems, procedir al sacrifici d'individus. La caça i la pesca no poden viure d'esquena a aquest plantejament.

La concepció moderna de la caça i la pesca fluvial les presenta com una important activitat d'esport i oci, –molt enfora de les antigues pràctiques de subsistència– amb les repercussions socials i econòmiques que aquesta concepció pot implicar en l'actual societat de les Illes Balears. Aquestes activitats s'han d'exercir d'una manera racional i ordenada i garantir l'existència permanent dels recursos naturals necessaris per la caça i la pesca, al mateix temps que es té cura i es milloren els hàbitats de la fauna silvestre. Es tracta d'harmonitzar la supervivència de les espècies davant del setge poc moderat de l'home i utilitzar la caça i la pesca com un instrument que contribueix a la renovació i millora de la fauna i al manteniment del seu equilibri.

L'avantprojecte de llei que s'ha sotmès al nostre dictamen s'emmarca en aquesta línia que exposam. Tot i així creiem que no ignora les realitats que històricament ham pesat en la confluència d'interessos del medi rural i no dóna l'esquena a les tradicions existents en el peculiar món de la caça i de la pesca.

IV. Observacions particulars

I. Abans d'exposar observacions sobre l'articulat de l'avantprojecte, i sense perjudici d'aquestes, consideram que cal fer constar un seguit d'observacions globals, a la norma en el seu conjunt:

- En primer lloc, pretén regular el detall de moltes qüestions –com, per exemple, els permisos i llicències- , mentre que en altres remet al posterior desenvolupament reglamentari, a la “legislació vigent” o “disposicions concordants”, de manera que el text sembla, després d’una primera lectura, exhaustiu, però resulta un tant incoherent i ambigu en una lectura més detallada.
- En segon lloc, pren com a referència les lleis estatals de caça i de pesca fluvial, la qual cosa es manifesta en moltes ocasions amb una còpia literal de les seves disposicions. Aquest fet dificulta en ocasions l’enteniment de la norma i resulta, a més, un tant peculiar, tenint en compte que en la seva disposició derogatòria preveu la inaplicabilitat d’aquestes lleis.
- En tercer lloc, volem cridar l’atenció sobre la necessitat de cura en la tipificació d’infraccions que donen lloc a les sancions previstes en la llei, ja que aquest és un punt en què hem detectat ambigüitats i remissions en blanc o, el que resulta més perillós i, des del nostre punt de vista, il·legal, remissions al desenvolupament reglamentari posterior, la qual cosa contravé el principi de legalitat que ha de regir la potestat sancionadora.
- En quart lloc, existeixen algunes manques de concordança entre les disposicions relatives a la caça i les relatives a la pesca fluvial quan es preveuen situacions homònimes, per la qual cosa recomanem una revisió exhaustiva del text per corregir aquest aspecte.
- I, finalment, recomanem, en cas que el Govern prevegi elaborar en el futur una norma sobre protecció de biodiversitat, que es faci tenint en compte el que disposen les lleis estatals sobre la matèria, així com del que preveu aquest mateix avantprojecte, ja que, com s’ha esmentat en

les observacions generals, la regulació de la pesca i la caça està estretament relacionada amb la protecció de la natura i la biodiversitat.

II. Observacions al Títol I, “Disposicions comunes”:

En general, aquest CES fa una valoració positiva de l'ànim d'exhaustivitat en l'establiment de definicions. No obstant, en les definicions comunes, no es distingeix clarament la diferència o, si n'és el cas, la relació existent entre “espècie autòctona” –espècie present de forma natural a les Illes Balears, on ha arribat pels seus propis mitjans, sense intervenció humana- i “espècie pròpia” –espècie autòctona de les Illes Balears, o introduïda en temps remots, i que forma part dels actuals ecosistemes naturals insulars-.

III. Observacions al Títol II, “De la caça”:

- Pel que fa al Capítol I, “Generalitats”, s'estableix com a edat mínima la de 14 anys, sempre que s'acreditin l'aptitud i els coneixements precisos, s'estigui en possessió dels corresponents permisos i llicències i es compti amb l'autorització expressa del representant legal del menor no emancipat. D'altra banda, s'exigeix, en cas d'utilització d'armes per part de menors, que aquests “vagin acompanyats d'una altre caçador major d'edat que els controli i se'n responsabilitzi, sense allunyar-se'n, el qual, fins a l'edat de 16 anys, ha de ser el seu pare o tutor”, sense que es faci cap altre menció a l'abast d'aquesta responsabilitat. Aquest CES recomana, respecte d'aquesta qüestió, que una persona autoritzada pel pare o tutor i no només aquests, puguin exercir la tasca d'acompanyants, controlant i responsabilitzant-se del menor. Finalment, amb caràcter general, recomanem que es revisi l'edat mínima per caçar amb armes de foc –la qual cosa afecta els articles 6.2, 38.12 i 75.29 de l'Avantprojecte-

- i, en aquest sentit, suggerim l'aproximació feta per la Llei de caça de Canàries, que limita la caça amb armes als majors de 16 anys, permetent la caça sense armes als majors de 14.
- Pel que fa al Capítol III, “Dels terrenys”, recomanem que s'estableixi la corresponent concordança entre l'article 13.2 -sobre el procediment per declarar els vedats de societats locals- i l'article 18.2 –sobre l'adscripció de terrenys al règim de caça controlada-. D'altra banda, entenem que la redacció de l'article 14.2 resulta confosa i dona peu a interpretacions contradictòries. Igualment, creim que en l'article 15, sobre els vedats socials de caça, s'hauria d'especificar, per raons de seguretat jurídica, la seva superfície, com es fa en l'article següent per als vedats públics. Pel que fa als vedats intensius, regulats en l'article 17, suggerim que es revisi el límit màxim de 250 hectàrees, que entenem innecessari, atès que la gestió de terrenys cinegètics és igualment eficient en terrenys molt extensos. En relació amb les zones de seguretat, regulades en l'article 21, suggerim que s'ampliïn a 50 metres pel que fa als supòsits a), b) i c) del núm. 2 de l'article i a 100 metres pel que fa als supòsits d) i e) del mateix article, i que consti així expressament en el text de l'avantprojecte. Sobre els refugis de fauna, regulats en l'article 23, ens crida l'atenció la seva qualificació com a refugis “de caça” en el núm. 3 de l'article, així com la manca de previsió del consentiment dels propietaris dels terrenys quan la iniciativa per a la declaració d'aquest tipus de refugis es promou d'ofici.
 - Pel que fa al Capítol IV, “De la planificació i ordenació cinegètiques”, suggerim que es revisi l'exigència continguda en la lletra b) de l'article 28.1, d'un document “acreditatiu de la personalitat del caçador”, ja que entenem que s'està referint a la necessitat d'acreditar la seva identitat. Igualment, l'exigència, prevista en la lletra g) del mateix article, d'aportar “qualssevol altres documents, permisos i autoritzacions exigibles en virtut

de l'establert en la present llei i a les disposicions concordants aplicables" ens sembla excessivament ambigua i especialment desafortunada pel que fa a la menció de les "disposicions concordants", que introdueix un element de confusió que s'hauria d'evitar. Igualment, la regulació de les autoritzacions per caçar, continguda en l'article 31, analitza en el núm. 3 les autoritzacions per a cada tipus de vedat, incloent no obstant, una referència a les autoritzacions a caçadors arrendataris, la qual suggerim que sigui substituïda per una referència a les autoritzacions en vedats particulars, d'acord amb la sistemàtica de la disposició. D'altra banda, creim que les autoritzacions a caçadors convidats, regulades en la lletra d) de l'article 31.3, no haurien de limitar-se només a una sola jornada de caça. Pel que fa a la utilització dels mitjans de caça, establerts en l'article 32, hem de cridar l'atenció sobre l'excessiva ambigüïtat del núm. 1 de l'article, quan disposa que per exercir la caça a les Illes Balears es poden utilitzar només els mitjans "reconeguts expressament en aquesta llei o les disposicions que la despleguin". La utilització de la disjuntiva "o" pot conduir a la interpretació que els mitjans són o els de la llei o els reglamentaris i que tant valen uns com els altres; cosa que suposa una mena de deslegalització indirecta d'una matèria –els mitjans de caça– que està reservada a la llei amb caràcter limitatiu. D'altra banda, hem de posar de manifest que l'article 38, enunciat com "limitacions i prohibicions" estableix únicament prohibicions que, s'han de sumar a les que ja preveu l'article 34, la qual cosa ens sembla millorable des del punt de vista de la sistemàtica de la norma. Igualment, aquest article prohibeix en el núm. 20 la caça "en les abeurades habituals o llepolidors i punts d'alimentació artificial de les espècies cinegètiques", la qual cosa pot resultar excessiva tenint en compte altres modalitats de caça permeses, com la caça de perdiu amb reclam.

- Pel que fa al Capítol VII, "Del transport i la comercialització", suggerim que es clarifiqui el concepte d' "espècies comercialitzables" al qual fa

referència l'article 48.1. Igualment, creim que s'hauria d'aclarir l'excepció a la prohibició general de transport i comercialització de peces de caça mortes durant l'època de veda, continguda en l'article 49.1 i que fa al·lusió a l'"autorització expressa de la Conselleria de Medi Ambient, la qual s'estén havent-ne acreditat prèviament l'obtenció d'aquelles (referint-se a les peces de caça mortes) de conformitat amb la legislació vigent", legislació que entenem que hauria d'estar formada fonamentalment per la pròpia llei i les seves disposicions de desenvolupament i no, com sembla, per altres normes distintes.

- Pel que fa al Capítol VIII, "De la responsabilitat per danys", creim que, en general hauria de millorar la seva sistemàtica, reconeixent de manera clara les causes generadores de responsabilitat i els eventuais responsables. D'altra banda, entenem que la referència, en l'article 51.1 a la "legislació estatal en la matèria", hauria de concretar-se, tenint en compte el que disposen els articles 1.902 i següents del Codi Civil i la previsió sobre la inaplicació de la llei estatal de caça (que tracta aquesta qüestió en l'article 33) a la disposició derogatòria de l'avantprojecte.
- Pel que fa al Capítol IX, "L'Administració i vigilància de la caça", recomanem que es revisi, clarificant de quines competències es tracta, la redacció de l'article 53, que disposa que el Govern exercirà "les seves competències per a l'aplicació d'aquesta llei a través de la Conselleria de Medi Ambient, excepte les que, per a activitats concretes, s'atribueixen expressament a d'altres departaments". Igualment, creim que seria positiu que la norma establís, en l'article 57.1, quines són concretament les "autoritats competents en matèria de policia i vigilància de caça". D'altra banda, la previsió de l'article 57.6, sobre el valor probatori de les declaracions "dels agents de l'autoritat" –no s'especifica qui té aquesta condició– ens sembla arriscada i excessivament vaga.

- Pel que fa al Capítol X, “de les infraccions i sancions”, hem d’advertir sobre la sotmissió al principi de legalitat - previst en l’article 127 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de Règim Jurídic de l’Administració i el Procediment Administratiu Comú- de l’activitat resultant de la potestat sancionadora de l’Administració, principi que exclou necessàriament la tipificació d’infraccions o l’establiment de sancions a través de normes de rang inferior al de llei. Igualment, creim que s’ha de tenir en compte el que disposa el Reglament de procediment per a l’exercici de la potestat sancionadora, aprovat pel Reial Decret 1298/1993, de 4 d’agost, especialment l’article 4⁵. Per tant, s’han d’evitar –perquè contravenen la llei- les remissions a les normes reglamentàries de desenvolupament o la manca de concreció quan es tracta de tipificar infraccions. En aquest sentit, suggerim la revisió de l’article 64 de l’avantprojecte, que disposa que “tota acció o omissió tipificades que vulneri les prescripcions d’aquesta llei i de les disposicions que la desenvolupin és constitutiva d’infracció”. Igualment, suggerim que es concretin algunes de les infraccions previstes al text, com per exemple la que conté l’article 74.1 (“gestionar amb negligència culpable o dolosa un vedat de caça, per part del seu titular, de manera que ocasioni o pugui ocasionar la mort d’espècies amenaçades”). D’altra banda, suggerim que es prohibeixi l’exercici de la caça sota els efectes de l’alcohol o altres estupefaents, tenint en compte que els casos en què s’utilitzin armes són especialment perillosos en casos d’embriaguesa i que aquesta prohibició quedi reflectida en la part corresponent del dret sancionador. I, finalment, suggerim que es revisi el termini de prescripció de sancions per infraccions lleus, establert en l’article 69, i s’escurci fins als sis mesos i, en conseqüència, es revisi el que disposa l’article 75.44 pel que fa a l’acumulació d’infraccions.

⁵ Aquest article disposa que només es podran sancionar infraccions consumades i respecte de conductes i fets constitutius d’infraccions administratives delimitades per llei anterior a la seva comissió i, en el seu cas, graduades per les disposicions reglamentàries de desenvolupament.

IV. Observacions al Títol III, “De la pesca fluvial”:

- Amb caràcter general, suggerim la inclusió d'un article on es defineixi el concepte de pesca fluvial, tenint en compte les característiques físiques i geogràfiques pròpies de les Illes Balears.

- Pel que fa al Capítol II, “De l'exercici de la pesca”, ens remetem, d'una banda, a les observacions fetes en relació amb l'article 28.1 b) i g) de l'avantprojecte. D'altra banda, advertim –com ja hem fet en relació amb l'article 38- que l'article 96 estableix un conjunt de prohibicions quan s'enuncia com “limitacions i prohibicions en benefici de la pesca fluvial” i que s'ha de sumar a la prohibició dels articles 105 i 107 la qual cosa ens obliga a suggerir una revisió per a millorar la sistemàtica de la norma . Igualment, entenem que s'hauria de concretar quan poden dictar-se les autoritzacions excepcionals, previstes en l'article 97, que deixen sense efecte les prohibicions de l'article 96, atès que aquestes es poden produir “si no hi ha una altra solució satisfactòria”, la qual cosa resulta imprecisa i podria donar lloc a comportaments arbitraris.

- Pel que fa al Capítol IV, “De la protecció, conservació i aprofitament dels recursos i hàbitats aquícoles”, entenem que forma part, especialment pel que fa als articles 100 a 106, de l'àmbit de protecció a la biodiversitat, que, com ja hem dit en la primera observació particular, s'hauria de tenir en compte en cas de l'elaboració en el futur d'una norma sobre la matèria. Això no obstant, s'ha de reconèixer que, en l'àmbit normatiu de la pesca fluvial, la “tradició” legislativa (vegi's Decret de 6 d'abril de 1943, que desplega la llei estatal de pesca fluvial de 1942) és la de regular aquests aspectes conservacionistes i que la Conselleria de Medi Ambient, promotora de l'avantprojecte, s'ha limitat a seguir la tradició.

- Pel que fa al Capítol V, “De l’Administració i vigilància de la pesca fluvial”, creim que la referència als articles 60 a 73 – que regulen infraccions i sancions en matèria de caça- no és correcta, ja que les disposicions que regulen l’administració i vigilància de la caça són els articles 57 a 59 (ens remetem a les observacions exposades sobre aquests articles). D’altra banda, suggerim que es concreti la previsió de l’article 110, sobre la possibilitat de constituir societats esportives col·laboradores “amb les condicions que en cada cas siguin establertes”.

V. Observacions sobre les disposicions addicionals, transitòries i finals:

- Pel que fa a la disposició transitòria vuitena, hem d’advertir, per raons de seguretat jurídica i també des del punt de vista de la tècnica legislativa, sobre la necessitat de concretar la previsió sobre el manteniment de les disposicions reglamentàries “que regulen matèries objecte de la present llei i no s’hi oposen”, així com la previsió sobre la derogació d’aquestes disposicions “una vegada entrin en vigor les disposicions específiques que desenvolupin aquesta llei en les matèries que en cada cas regulin”.
- Pel que fa a la disposició derogatòria, i en el sentit que ja hem enunciat en el comentari a la disposició anterior, suggerim que es concreti, en la mesura del possible, l’àmbit de la derogació. D’altra banda recomanem que en el desenvolupament reglamentari posterior es mencionin de manera expressa les normes que s’han d’entendre derogades.
- En relació amb la disposició final primera, suggerim la inclusió d’un termini per desenvolupar reglamentàriament els diferents aspectes prevists en l’avantprojecte.

- Pel que fa a la disposició final segona, advertim que l'entrada en vigor als 30 dies naturals d'haver-se publicar pot resultar perillosa si la publicació es produeix durant l'època de caça i, per tant, suggerim que es condicioni l'entrada en vigor al moment de finalització d'aquesta època o al començament de la següent.

V. Conclusions

Al llarg del dictamen s'han donat les diverses opinions d'aquest Consell sobre l'Avantprojecte de llei de caça i pesca fluvial.

El secretari general

Vist i plau

El president en funcions

Pere Aguiló Crespí

Francesc Obrador Moratinos

Palma, 27 de juliol de 2005

VOTO PARTICULAR

QUE FORMULAN LOS CONSEJEROS DE CC.OO. PERTENECIENTES AL GRUPO SEGUNDO.

En relación con el Dictamen aprobado por el Consejo Económico y Social de les Illes Balears en su sesión de fecha 27 de julio de 2005, relativo al Anteproyecto de Ley de Caza, los Consejeros del Grupo Segundo pertenecientes a CC.OO. presentan el siguiente voto particular de conformidad con el artículo 41 del Reglamento de Organización y Funcionamiento del Consejo Económico y Social de les Illes Balears, aprobado por el Pleno el 25 de setiembre de 2001 – BOIB núm. 140, de 22 de noviembre de 2001.

Los Consejeros que emitimos este voto particular nos sentimos identificados con el Dictamen aprobado sobre dicho Anteproyecto de Ley, particularmente en lo que se refiere a las aportaciones que se efectúan sobre determinadas carencias y falta de precisión en algunos apartados del mismo, pero existe un aspecto que consideramos muy importante, **que es la edad para poder cazar**, que se establece en el Artículo 6 del Anteproyecto de Ley, y aunque mantengamos el apoyo al texto del dictamen elaborado y aprobado por la mayoría del CES, mantenemos la discrepancia sobre este apartado, por lo siguientes motivos:

A nosotros nos resulta totalmente sorprendente que el Anteproyecto de Ley, tal como esta la redacción de los artículos 6, 38.12, y 75.29, puestos en relación con el artículo 109.2 del Real Decreto 139/1993 de 29 de enero, por el que se aprueba el Reglamento de Armas, que se permita la caza a los menores de 16 años, incluso con armas de fuego. Eso nos resulta totalmente inaceptable.

En este país no se permite la conducción de coches o el derecho de voto hasta la mayoría de edad, pero resulta que en esta Ley se permite emplear armas. No concebimos ninguna justificación para este planteamiento, no es argumento que se apele a tradiciones, cuando hoy se está en un proceso a nivel mundial donde el respeto a la vida y la protección del medio ambiente, incluidos los animales, está manifestándose contra determinadas tradiciones y creando nuevo valores sobre todo en los jóvenes. El planteamiento que establece la ley, nos parece anormal y no habría de aceptarse. Por otro lado a los 14 años todavía no se tienen responsabilidades penales, pese a que el uso de armas durante las actividades cinegéticas puede comportar daños o acciones que impliquen consecuencias de tipo penal.

Por tanto resulta incoherente, y manifestamos nuestra oposición a que esta edad se puede ejercer una actividad como la caza, y además se puedan utilizar armas de fuego. Pues estamos en presencia de instrumentos que pueden causar daño a bienes y personas, y hasta causar accidentes mortales. Y no es lógico ni razonable ni nos parece coherente con la concepción que tiene la sociedad de las responsabilidades del menor, que no se establezca para los menores de 16 años de forma terminante la prohibición de mantener contacto con el uso de armas de fuego. Además debe ser un objetivo del conjunto de la sociedad mentalizar a los jóvenes, a que el uso de las armas de fuego es pernicioso e indeseable.

Que de mayor una persona se incline por un tipo de actividad como la caza se puede aceptar perfectamente, pese a que existen colectivos que no compartan la actividad de la caza. Pero incitar o favorecer a que los menores de edad, los cuales todavía no tienen formada su personalidad, a familiarizarse con las armas y su uso, nos parece totalmente rechazable y desconcertante que en una Ley de una Comunidad como la Balear, así lo establezca.

Nos parece que es preferible formar ciudadanos por la paz y el respeto a la naturaleza, y no incitar a los jóvenes a crecer en contacto y familiaridad con las armas, aunque estas sean de caza.

Con la actividad de la caza se puede ser tolerante y respetuoso, por la tradición histórica, siempre que se plantee de una manera ordenada. Pero de eso a contribuir desde la administración a que los jóvenes menores de edad puedan participar en la actividad, nos parece excesivo. Ya tenemos demasiados ejemplos de sociedades en las que es demasiado fácil el acceso a las armas y se permite que jóvenes entren en contacto con ellas y se acaben produciendo accidentes incluso mortales.

No es esa la sociedad que debemos impulsar, por lo tanto manifestamos que de ninguna manera se ha de fomentar el que menores de 16 años puedan tener contactos con las armas, **por lo que es necesario que el anteproyecto de ley, establezca con claridad prohibir la caza a menores de 16 años.**

Por que consideramos que es un deber cívico de primer orden, en defensa de nuestros jóvenes, así lo plasmamos en este voto particular para su debida constancia y valoración.

Palma a 27 de Julio de 2005.